

Druhé stavovské povstání
a Fridrich Falcký
(1618-1620)

Fridrich Falcký a Alžběta

Stavy ve válce s Habsburky (1619–1620)

- Jaro 1619: podpora z Nizozemí a Savojska; Francie, Anglie, říše neutrální; spojenci Habsburků: Španělsko, Polsko, Sasko, Bavorsko
- Květen 1619: k povstání přistupují moravští stavové
- Praha 31. 7. 1619: schválena Česká konfederace (nová ústava): rovnoprávnost ZKČ, panovník volen stavy, jež ho kontrolují; multikonfesijní stát
- Léto 1619: dvojí neúspěšný pokus dobýt Vídeň
- Praha 26. 8. 1619: Fridrich V. Falcký českým králem
- Frankfurt n. Mohanem, 28. 8. 1619: Ferdinand II. římským císařem

Konec střetu a jeho následky

- Od 1620: zjevná vojenská převaha habsburského tábora
- Bílá hora u Prahy: 8. 11. 1620 – porážka povstalců
- Důsledky vítězství habsburské strany: soudní procesy, majetkové proměny (konfiskace), náboženská emigrace (exil)
- Praha 21. 6. 1621: hrdelní tresty nad 27 opozičníky (páni, rytíři, měšťané)
- 1622: místodržícím v KČ Karel z Lichtenštejna, na Moravě František z Ditrichštejna

Další důsledky porážky stavovského povstání

- Konfiskace v KČ: přes 150 jedinců zcela bez majetku, menší pokuty pro 500 šlechticů (T. V. Bílek, Dějiny konfiskací v Čechách)
- Konfiskace na Moravě: přes 200 šlechticů pokutováno zčásti (T. Knoz, Pobělohorské konfiskace)
- 1627 pro KČ Obnovené zřízení zemské, 1628 pro MM: nové státoprávní a trestněprávní poměry, Habsburkové králi dědičně, minimalizace moci stavů, katolictví státním náboženstvím

Vláda Ferdinanda II. (1617/1620-1637) a její výsledky

- Centralismus, absolutismus, katolicismus
- 1622: převzetí UK jezuity, od 1654 Karlo-Ferdinandova univerzita
- 1622: patent o rekatolizaci českých a rakouských zemí, od 1624 katolictví jediné povolené náboženství v KČ (reformační komise, dragonády)
- 1622 mincovní konsorcium (Valdštejn, Lichtenštejn, de Witte, Bassewi): „dlouhá mince“, finanční spekulace
- 1623: devalvace mince, státní bankrot (kaláda), vysoké daně v KČ
- Demografické změny: emigrace: 1. vlna 1627-1629 (Sasko, Lužice, Slezsko, Polsko, Uhry), 2. vlna 1631n., 3. vlna 1634; vypovězení nekatolíci: šlechta, měšťané; vesničtí poddaní nuceni zůstat a přijmout katolictví

Vliv 30leté války na české země

- 1627: východ a střed KČ, Valaši na Moravě – venkovská povstání
- 1631-1632: saská okupace Prahy
- 1634: smrt Albrechta z Valdštejna v Chebu
- Praha, květen 1635: Pražský mír, odstoupení Lužic saskému kurfiřtovi Janu Jiřímu
- 1639-1640: švédské tažení do Čech
- 1643-1645: švédská tažení na Moravu
- 1645: Jankov, největší bitva 30leté války na českém území
- 1648: gen. Königsmarck a obležení Prahy Švédy, kořist z Hradu
- Říjen 1648: Vestfálský mír v Münsteru (katolíci) a Osnabrücku (protestanti), uspořádání náboženských poměrů zpětně k 1624
- 1650: Švédové definitivně odcházejí z Čech